

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

לפני כבוד השופט שמאי בקר

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד צאלח מימון, פמת"א פלילי

נגד

הנאשם

אורי גלעד ת.ז. 040686271

ע"י ב"כ עו"ד גיא זהבי

ג ז ר ד ין

גזר הדין מותר בפרסום, אולם קיים איסור על פרסום שמה של הקטינה המתלוננת, וגילוי כל פרט, ישיר או עקיף, שעשוי לזהותה. למען הסר ספק, לא קיים איסור פרסום על שם הנאשם. מגזר דין זה הוסרו קטעים מסוימים, לבקשת באת כוח הקטינה.

א. הסדר הטיעון וההליכים עד הטיעון לעונש

1. הנאשם, אורי גלעד (להלן: הנאשם, או גלעד), הורשע במסגרת הסדר טיעון על פי עובדותיו של כתב אישום מתוקן, במסגרתו יוחסו לו עבירות של מעשה מגונה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 348(ד)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק, והטרדה מינית (ריבוי עבירות) לפי סעיף 3(א)(5)(א) יחד עם סעיף 3(א)(6)(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה שבין חודש ינואר לחודש יוני בשנת 2017 שימש גלעד כמורה ומחנך בשכבת כיתות י', וכמורה במגמת קולנוע בתיכון במרכז הארץ.

בתקופה דלעיל היתה המתלוננת (תלמידה)..... באותו התיכון (להלן תקרא, בשם בדוי, על מנת למנוע זיהויה: א', או הקטינה), והנאשם היה מחנך הכיתה בה למדה, ומורה לקולנוע.

בין הנאשם לבין א' התקיימו יחסי תלות, מרות וחינוך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

עלה מכתב האישום המתוקן, כי במהלך חלק מהתקופה במסגרתה שימש גלעד כמורה ומחנך כמפורט לעיל, הוא קיים קשר עם א', לרבות שיחות, התכתבויות ומפגשים, בשעות הלימוד ואף מעבר להן, והכל במסגרת יחסי המרות ביניהם.

כתב האישום המתוקן מספר כי במהלך חלק מהתקופה הרלוונטית, שוחח גלעד עם א' על נושאים רומנטיים (כך במקור), על פרטים אינטימיים ומיניים הנוגעים אליו, וכן על פרטים אינטימיים ומיניים הנוגעים לקטינה. במסגרת זו, הביעו השניים זה כלפי זה, הן בעל פה והן בכתב, תרחישים, "עלילות" ו"תסריטים" מיניים שונים, שכללו התייחסות פרטנית למיניותם של השניים זה כלפי זה.

עוד על פי כתב האישום המתוקן, במהלך חלק מהתקופה הרלוונטית, במסגרת היחסים המתוארים, במספר רב של הזדמנויות, שיגרו הנאשם והקטינה מסרונים רבים בעלי תוכן מיני זה לזו, והנאשם שלח לקטינה שתי תמונות של איבר מינו.

.....

על פי כתב האישום המתוקן, גלעד עשה מעשה בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי, בכך שבמועד כלשהו, הוא מחק מהטלפון הסלולרי שלו התכתבויות עם הקטינה אשר ניהל עימה במהלך חלק מהתקופה הרלוונטית, וכן מחק תמונות שנשלחו במסגרת זו.

3. בדיון שהתקיים ביום 11.3.2018 הורשע גלעד, על פי הודאתו, בעובדות כתב האישום המתוקן המתוארות לעיל, במסגרת הסדר טיעון.

גלעד הופנה, בהסכמת הצדדים, לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר לעניין העונש, וכן למרכז להערכת מסוכנות – כמחויב בחוק. בנוסף, קיבל בית המשפט את בקשת התביעה והורה על עריכת תסקיר קורבן עבירה בעניינה של א'; על התסקיר שהתקבל בנדון, יורחב בהמשך.

4. הקטינה ואמה ביקשו, באמצעות עורכת הדין תמר קלנברג אשר ייצגה אותן מטעם הסיוע המשפטי, להביע את מורת רוחן נוכח הסדר הטיעון ה"מקל" לשיטתן.

אף מכתבה של הקטינה, בו הביעה, בין היתר, התנגדות להסדר הטיעון, הוגש, באותו מעמד, לבית המשפט (במ/2).

ממכתבה של א' עלה, בין היתר, כי היא מבקשת מבית המשפט שלא לאמץ את הסדר הטיעון שנערך בין הצדדים; כך כתבה הקטינה: "לא כי אני רוצה שאורי יענש בחומרה – זה לא מה שמעניין אותי בכלל, הייתי פונה אליך בבקשה הזו כדי לתת לי לספר את הסיפור שלי כפי שקרה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

בהמשך כתבה הקטינה במכתבה כי חשוב לה להבהיר לבית המשפט שהיא "גם בן אדם" והיא מבקשת שבית המשפט ישמע את "הסיפור האמיתי" (דהיינו, לא את זה המסופר בכתב האישום המתוקן).

5. בדיון שהתקיים ביום 20.9.2018 הונח לפני בית המשפט תסקיר שירות המבחן בעניינו של גלעד, במסגרתו המליץ השירות על דחיית הדיון לתקופת בת כארבעה חודשים, על מנת לבחון את המסגרת הטיפולית המיטבית עבור הנאשם. הצדדים הסכימו להמלצת שירות המבחן, והדיון נדחה, כמומלץ.

6. בהתאם לאמור, ביום 14.2.2019 הונח בפני בית המשפט תסקיר משלים.

מן התסקיר המשלים עלה, כי שירות המבחן המליץ לאמץ את האפיק השיקומי בעניינו של גלעד הנאשם, על דרך הטלת צו מבחן למשך שנתיים במסגרת תכנית לשיקום מונע, שתכלול טיפול קבוצתי בשירות המבחן, וכן טיפול פרטני.

שירות המבחן הוסיף עוד, כי אם שוקל בית המשפט להטיל על הנאשם עונש קונקרטי, הרי הוא ממליץ להענישו בדרך של ריצוי עבודות שירות, תוך מתן אפשרות לנאשם להגיע למסגרות הטיפול במסגרת צו המבחן.

7. המרכז להערכת מסוכנות מינית קבע הערכה ולפיה מסוכנותו המינית של גלעד לרצידיביזם מיני הינה נמוכה - בינונית. המרכז להערכת מסוכנות המליץ שהנאשם שימשיך בתהליכים הטיפוליים אותם החל. עוד על הערכת המרכז, בהמשך.

8. בית המשפט הורה על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, אשר יבחן את התאמתו של גלעד לריצוי עונש של מאסר בפועל באופן זה, וחוות הדעת מאת הממונה העלתה כי זה כשיר לבצען.

ב. הראיות והטיעונים לעונש

תסקיר קרבן עבירה

9. ביום 29.8.2018 הוגש לבית המשפט תסקיר קרבן עבירה בעניינה של א'; בתסקיר פורטו בהרחבה השלכות מעשיו של גלעד על מצבה הנפשי של הקטינה, והנוק שנגרם לה ולמשפחתה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

בגינם.

בתסקיר תואר כי הקטינה חווה סימפטומים האופייניים לנפגעי תקיפה מינית, והיא חשה תחושות בושה ואשמה מחמת העבירות שבוצעו נגדה.

הקטינה ואמה ביקשו להעביר מסר לבית המשפט באמצעות תסקיר נפגע העבירה, כמצוטט בתסקיר: "(הקטינה) ביקשה להעביר מסר לכבוד השופט: 'אני מרגישה שאני הנאשמת ולא הוא, שההליך הזה היה נגדי. הרגשתי שלא מאמינים לכל מה שאמרתי. האינטרס שלי הוא שידעו את האמת ושלא יחשבו שאני משוגעת ושקרנית... הסדר הטיעון שנחתם הוא לא מדויק, זה לא פייר. מבאס שלא לוקחים אותי כצד בסיפור, שלא חושבים עליי...".

ובהמשך:

"האם ביקשה להעביר מסר לכבוד השופט: 'חשוב שיועבר מסר חד וברור שהיה פה ניצול וזו לא אשמתה של (א' - ש.ב.). הכל היה מתוכנן, הוא התנהג בצורה עבריינית, גרם לה לעשות דברים מנוגדים לחוק, לא לקח אחריות והתנהג בצורה מניפולטיבית".

ראיות נוספות לעונש

10. בדיון שהתקיים ביום 15.5.2019 הוגשו ראיות לעונש מטעם הצדדים, ונשמעו עדים לעניין זה. מטעם התביעה העידה אמה של הקטינה.

11. מטעם ההגנה העידו מספר עדים לעונש: יובל בן מרדכי, עדן צולי, אפרת קרמזין ויסמן, עידו גרינר, ותמי גלעד. כמו כן, הגישה ההגנה חוות דעת מטעם מרכז "התחלה חדשה" מיום 10.3.2019, שנערכה על ידי מורן דודיאן, קרימינולוגית חברתית-שיקומית, וחוות דעת מאת משה שבתאי, עובד סוציאלי קליני, מיום 20.2.2019.

ראיות התביעה

12. אמה של א' הגישה לבית המשפט, בתחילת עדותה, מכתב שכתבה לעיון בית המשפט (תע/1).

במכתבה תיארה האם, בעיקר, את השלכותיהן של העבירות על א'. האם כתבה, מדם ליבה, כי חייה של ילדתה "הוסטו ממסלולם", ומעשיו של הנאשם הרסו "את כל מה שבניתי בעמל רב, לבדי, מאז שנולדה". האם שיתפה את בית המשפט בכך שההתמודדות עם הפגיעה היא יום-יומית, ונוגעת לכל תחומי החיים.

אמה של א' פנתה במכתבה אל בית המשפט כך: "הדבר החשוב לי ביותר היא נשמתה של בתי, ולכן פונה אני בענווה בבקשה לבית המשפט הנכבד, שיפנה אליה במסר ישיר וחד משמעי ויפנה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

את מלא האשמה ואחריות אליו ויסיר ממנה כל אשמה. זה קריטי להחלמה שלה ולריפוי שלה, היא אינה אשמה בדבר ואינה צריכה להרגיש אשמה או לא מוסרית. לבת שלי מגיעה הכרה בפגיעה החמורה בה. הוא יקבל עונש תחום בזמן, עם או בלי אופציה לקיצור, אבל לבתי לא יהיה 'שחרור מוקדם' ההשלכות של הפגיעה לא תעלמנה אחרי שנה או שנתיים או שלוש, כמו שאנו למדים בשנים האחרונות, הן תלווינה אותה עד יומה האחרון. ההליך הפלילי אמנם עומד להסתיים, אבל הדרך שלה לבנות ולשקם את עצמה רק החלה".

13. בעדותה בבית המשפט הקריאה האם מן הכתב, והוסיפה עוד דברים, בין היתר כדלקמן: "...אני שלחתי את הבת שלי לבית ספר וכל בוקר מביאה אותה לבית הספר עד היום ומחזירה אותה. שהיא לא תלך לבד ומישו לא יפגע בה. אני הבאתי אותה לבית ספר. זה נשמע לי הזוי, זה מקום שאמור להגן עליה... אני עובדת בבית ספר ואני מבינה את המשמעות. עוד לפני שהיא התחילה לדבר אני התחלתי לבכות והבנתי שקרה משהו חמור. אנחנו במשפחה יש את ... האחין שלי, שאני גידלתי אותנו ואת (א'). ושניהם ילדים נפלאים... (א') ילדה לתפארת המין האנושי. היא גדלה בבית ערכי ועם ערכים שהאמת היא נר לרגליים שלנו. בבית שמכיל אותה. היא ילדה מטופחת והלכה למוסדות החינוך הכי טובים שאפשר. אני לאורך כל החיים שמחתי במזלי.....

ראיות ההגנה

14. כאמור לעיל, מטעם ההגנה הוגשו שתי חוות דעת, ועורכיהן נחקרו בחקירה נגדית על ידי התובעת.

15. חוות הדעת מאת מרכז "התחלה חדשה" נערכה על ידי מורן דודיאן, קרימינולוגית חברתית - שיקומית.

דודיאן סקרה בחוות דעתה את קורותיו של הנאשם כאדם נורמטיבי ותורם לחברה, וכך שיקפה את לקיחת האחריות המלאה והמעמיקה שלו על ביצוע העבירות, ואת התקדמותו בטיפול הממושך בו הוא נוטל חלק; דודיאן מסרה כי היא נפגשה עם הנאשם פעמיים, בחודש אוגוסט 2017, ולאחר מכן בתחילת שנת 2019, והתרשמה מהתקדמות משמעותית בטיפול ובתובנותו של הנאשם.

16. דודיאן העידה כי דבריו של גלעד היו כנים, וערכה אבחנה בין חרטתו של הנאשם, לבין האמפתיה שהוא חש כלפי הקטינה, והסבירה כי חרטתו היא מלאה, ברם בקשר לאמפתיה "יש עוד מקום לעבודה".

דודיאן השיבה לשאלת התובעת באשר לאפשרותו של הנאשם למצות את ההליך הטיפולי בבית הסוהר, כך: "אדם שלקח אחריות על מעשיו, הביע חרטה, עושה מעשים בפועל להימנע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

מהישנות עבירה ומסוכנותו נמוכה בינונית מקומו אינו בטיפול בכלא. דעתי הצנועה והמקצועית".

17. חוות הדעת מאת משה שבתאי, עו"ס קליני, הוגשה אף היא, כאמור, מטעם ההגנה. שבתאי העיד כי הנאשם מטופל אצלו באופן פרטני החל מאוגוסט 2017 ועד היום, על רקע ביצוע עבירת מין בתלמידתו לשעבר בהיותו מחנך בבית ספר תיכון.

18. שבתאי השיב לשאלת התובעת והעיד שחרטתו של הנאשם בפן המוסרי היא "מלאה ועמוקה", והוא נמצא בעיצומו של תהליך על מנת להבין מה הביא אותו לביצוע העבירה ברמה הרגשית, וכיצד למנוע הישנות העבירה בעתיד.

19. בתום עדויות עורכי חוות הדעת, העידו עדי אופי מטעם ההגנה.

20. בן מרדכי העיד כי הוא שימש כמפקד המחלקה של הנאשם במסגרת שירותו במילואים בעשור האחרון. מרדכי העיד כי הוא משרת ביחד עם גלעד במילואים פעמיים בשנה, והם היו אחראים, יחדיו, על כעשרים חיילים. מרדכי העיד שהוא התרשם שגלעד הוא אדם רגיש, מחויב, שותף ואחראי, וציין את שהייתו של גלעד לצידו במצבים קשים במהלך שירותם.

21. עדן צולי העידה כי היא אחראית על המורים בקולנוע ותקשורת מטעם פיקוח משרד החינוך, והיא הכירה את הנאשם לפני כעשור. צולי סיפרה שהיא התרשמה מגלעד כגורם נמרץ, יוזם ואכפתי, ולאחר מספר שנים בהם היה מורה מאוד מהימן, נאמן ורציני, היא צירפה אותו לצוות הבוחנים של הפיקוח מטעם משרד החינוך.

22. אפרת קרמזין ויסמן העידה שהיא חברה של גלעד עוד מימי התיכון, משך למעלה מעשרים שנה, והוא "חבר טוב ואבא טוב". ויסמן הוסיפה כי "אפשר לסמוך על גלעד כאדם וכחבר", והוא תמיד "היה שם בשבילה", לאורך כל שנות היכרותם.

23. עידו גרינר העיד שהוא חבר של גלעד כ-15 שנים, ואמר שהוא "לא מפחד לקחת אחריות, חבר נאמן, יצירתי מוכשר ואהוב".

24. חתמה את רשימת עדי האופי מטעם ההגנה תמי גלעד, אשת הנאשם. תמי גלעד ציינה שהיא התייצבה בבית המשפט על מנת להביע תמיכה בגלעד, בעלה. גלעד סיפרה שמאז האירועים נשוא כתב האישום היא נמצאת ב"תהליך של הלם, של חוסר וודאות לגבי העתיד, אובדן הכנסה, עם שיימינג ציבורי ופרטי".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

גלעד הוסיפה שהנאשם "הוא רגיש, יש בו טוב לב נדיר שאף אחד לא יכול לעמוד בפני זה. הוא לוקח אחריות. הוא מתמיד בשיקום, הוא בתהליך ומשתף אותי בכל דבר שקורה... הוא לא מדחיק ולוקח אחריות..."

25. הנאשם, גלעד, אמר את מילותיו האחרונה לבית המשפט, כך :

"אני מצטער מעמקי ליבי (מסתכל לאמה של המתלוננת). (א') לא אשמה פה בכלל. אני מצטער שהפכתי את הידידות שהיתה לנו למקום מעוות שלקחתי את זה ויצרתי מציאות שניצלתי אותה, את חולשותיה, ממקום חלש שלי. אני מתבייש במעשים שלי. הבושה מלווה אותי יום יום. כל הזמן אני חושב כמה אני גרמתי לה נזק, כמה אני צילקתי אותה. כשהכרתי אותה אני... אני מתחרט על כל המעשים האלה ואם הייתי יכול להחזיר את הזמן אחורה הייתי מחזיר אותה. אני מבין את הכאב שלך, את הכעס שלך, יש לך את כל הזכות שבעולם (האמא קוראת לנאשם "אתה שקרן"). יש לך את כל הזכות לכעוס עלי, לשנוא אותי, אני מבין את זה ואני כל כך מצטער שככה הרסתי (לקטינה) את שנותיה היפות והטראומה והצלקת שגרמתי לה ילוו אותה לאורך כל חייה..."

תסקירי שירות המבחן

26. כמפורט לעיל, שירות המבחן בתסקירו הראשון ביקש לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם לתקופה בת ארבעה חודשים. לאחר תקופת הדחייה, הונח בפני בית המשפט תסקיר משלים.

מן התסקיר המשלים עלה כי שירות המבחן המליץ לאמץ את האפיק השיקומי בעניינו של הנאשם, בדרך של הטלת צו מבחן למשך שנתיים במסגרת תכנית לשיקום מונע, שתכלול טיפול קבוצתי בשירות המבחן, וכן טיפול פרטני.

שירות המבחן הוסיף כי אם בית המשפט שוקל להטיל על הנאשם עונש קונקרטי, הרי הוא ממליץ להענישו בדרך של ריצוי עבודות שירות, תוך מתן אפשרות לנאשם להגיע למסגרות הטיפול במסגרת צו המבחן.

27. שירות המבחן פירט בתסקיריו את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, גלעד; בן 37, נעדר עבר פלילי, אב לילד בן 4, המתפרנס מפרויקטים עצמאיים בתחום העיצוב והגרפיקה, וכן לעיתים מסייע לאשתו בעסק העצמאי שלה.

שירות המבחן סקר את קורותיו של גלעד, וציין כי האחרון התנדב לשנת שירות טרם שירותו הצבאי, ושירת בצה"ל כלוחם. עוד נכתב בתסקיר שירות המבחן, כי בעשור האחרון עבד גלעד כמורה לקולנוע בבתי ספר שונים, ובשמונה השנים האחרונות, עד האירוע נשוא כתב האישום, עבר בתיכון המדובר גם כמחנך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

שירות המבחן ציין כי גלעד קיבל אחריות למתואר בכתב האישום המתוקן, הכיר בפגיעה בקטינה, והביע צער וחרטה על מעשיו. עם זאת, שירות המבחן הוסיף כי גלעד נטה להרחיק עצמו מהמעשים, ולייחס למתלוננת אחריות ויוזמה לקשר ביניהם.

שירות המבחן ציין כי גלעד היה נתון תחת צו פיקוח מעצר במשך מספר חודשים, במסגרתו שולב בקבוצה טיפולית שיועדה לעצורי בית שהואשמו בעבירות מין. גלעד סיים את הטיפול הקבוצתי בהצלחה, ולאחריה שולב בקבוצה טיפולית נוספת שיועדה לעברייני מין, בשירות המבחן.

28. שירות המבחן נימק המלצתו העונשית המתונה בכך שחרף העובדה ש"בשלב זה" גלעד עודנו מתקשה בהבנת חומרת מעשיו והשלכותיהם, הרי שהוא מגלה נכונות מילולית להבנה מעמיקה של הנסיבות. שירות המבחן סבר כי נוכח מאפייני אישיותו, אשר הוגדרו כ"נרקסיסטיים", נדרשת עבודה טיפולית ממושכת.

הערכת מסוכנות מינית

29. המרכז להערכת מסוכנות מינית העריך את מסוכנותו המינית של הנאשם לרצידיביזם מיני כנמוכה-בינונית. המרכז המליץ כי הנאשם ימשיך בתהליכים הטיפוליים אותם החל, ושלא יעסוק בעבודה אישית עם קטינות, בוודאי לא בהוראה והדרכה, לפחות לא בשנים הקרובות.

בהתייחס לגורמים מעלי סיכון, ציין המרכז להערכת מסוכנות, בין היתר, את התרשמותו לפיה הנאשם הוא בעל נטייה וצורך במערכות יחסים בהן אחרים נפתחים בפניו, ותלותיים בו, והוא מנצל מעמד זה. כמו כן, צוינה ההדדיות שייחס הנאשם למערכת היחסים בינו לבין הקטינה, כגורם מגביר סיכון.

באשר לגורמים מפחיתי סיכון, ציין המרכז להערכת מסוכנות, בין היתר, כי הנאשם מעוניין בטיפול, והוא משקיע ומשתתף במגוון מסגרות טיפול, ונתרם ממנו. כמו כן, ציין המרכז, כי גלעד לקח אחריות, בחן את הגורמים שהביאו לעבירותיו, גילה אמפתיה לנפגעת (להבדיל מהתרשמות שירות המבחן, יש לומר), ובחן את הדרכים בהן פגע בא'. עוד ציין המרכז להערכת מסוכנות, כי הנאשם העמיק בהבנת תכונותיו האישיות והתנהגותו שתרמו לעבירותיו.

ג. הטיעונים לעונש

30. הצדדים הגישו את טיעוניהם לעונש בכתב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

31. התביעה בטיעוניה ביקשה מבית המשפט לקבוע שלושה מתחמים נפרדים לכל "סוג עבירות": מתחם הנע בין 12 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל עבור עבירות של מעשים מגונים; מתחם הנע בין מאסר מותנה ועד תשעה חודשי מאסר בפועל בגין העבירות של הטרדה מינית; ומתחם נוסף, הנע בין שלושה ועד תשעה חודשי מאסר בפועל, ביחס לעבירת שיבוש מהלכי משפט.

התביעה ביקשה מבית המשפט לקבוע את עונשו של הנאשם "ברף העליון של המתחמים ההולמים, ובמצטבר", וכן מאסר מותנה "ממושך", פיצוי משמעותי לקטינה, וקנס כספי.

בנימוקיה לקביעת מתחם העונש ההולם, פירטה התביעה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ובכללם ההגנה על קטינים מפני ניצול תמימותם במסגרת יחסי מרות, זכותם של הקטינים לאוטונומיה, ובאופן ספציפי, הגנה על כבודה של הקטינה, גופה, נפשה, חירותה ופרטיותה.

התביעה אף הצביעה על הפגיעה בערך של תקינות ההליך המשפטי, שנגרמה כתוצאה מעבירת השיבוש מהלכי משפט.

לשיטת התביעה, חומרת מעשיו של גלעד נעוצה בכך שהוא פעל במסגרת בית הספר, וניצל את האמון והקרבה שחשה אליו הקטינה על מנת לבצע את העבירות נגדה.

התביעה הצביעה על פער הגילאים בין גלעד לקטינה, כעשרים שנה, כגורם המחמיר את נסיבות המקרה. אשר לקטינה באופן ספציפי, עמדה התביעה על כך שזו נעדרת דמות אב, ואף שהנאשם היה מודע לעובדה זו – בחר להתעלם מכך, ולנצל.

המאשימה פירטה את הנזק שנגרם לקטינה ולמשפחתה כתוצאה מביצוע העבירות, כפי שעלו מתסקיר קרבן העבירה ומראיות התביעה הנוספות לעניין העונש.

התובעת, עורכת הדין צלאח מימון, הטעימה כי "שיתוף הפעולה" של הקטינה עם גלעד אינו מהווה נסיבה לקולא, והסבירה כי "הרגשות שנוצרו אצל המתלוננת נבעו מהתנאים בהן בוצעו העבירות והקרקע שעל בסיסה נבעו. פערי הכוחות והגיל עיוותו את האוטונומיה והרצון של הקטינה".

בנימוקיה בקשר למיקומו של הנאשם בתוך מתחם העונש, טענה המאשימה כי גלעד "לא הפנים את חומרת מעשיו והשלכותיהם ובאמפתיה לקטינה בה פגע, מגלה נכונות מילולית להבנה מעמיקה אם כי עדיין נדרשת בעניינו עבודה טיפולית ממושכת שאת תוצאותיה...איננו יכולים לחזות".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

לבסוף, ביקשה התביעה מבית המשפט שלא להורות על חריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, נוכח העדר לקיחת אחריו מלאה מצידו של הנאשם, וכן משום שלא הובאו ראיות ל"שיקום של ממש".

32. ההגנה, מאידך גיסא, לא ציינה בטיעוניה את מתחם העונש ההולם, לשיטתה, וטענה כי "התוצאה הראויה ביותר כי קבלת המלצת שירות המבחן והליכה בדרך שיקומו של הנאשם, בהתאם לאמור בסעיף 40ד לחוק העונשין."

כמו כן טענה ההגנה: "גם אם בית המשפט יקבע מתחם ענישה בגין העבירות בהן הודה הנאשם הכולל מאסר בפועל, שיקולי השיקום בעניינו של הנאשם מטים את הכף באופן מובהק ביותר לצורך חריגה ממתחם העונש ההולם והשתת עונש שאיננו כולל רכיב של מאסר בפועל".

ההגנה פרטה באריכות בטיעוניה אודות הנזק שנגרם לגלעד כתוצאה מביצוע המעשים נשוא כתב האישום המתוקן, לרבות פגיעה כלכלית ומקצועית קשה, והוסיפה כי משפחתו של גלעד עמדה "על סף פירוק".

הסנגוריה ביקשה שלא לגדוע את תהליך השיקום שעובר גלעד, אשר לקח אחריות מלאה על ביצוע המעשים נשוא כתב האישום המתוקן, ונמצא בעיצומו של הליך טיפולי. ההגנה טענה כי אף האינטרס הציבורי ייצא נשכר מהשלמת הטיפול בגלעד שלא בין כתלי בתי הסוהר.

ההגנה והתביעה גם יחד הגישו לבית המשפט אסופות פסיקה על מנת לתמוך בעתירתן העונשית.

ד. דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

33. עובדות כתב האישום המתוקן מהוות אירוע אחד, וזאת על פי מבחן הקשר ההדוק (ראו בענין זה ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 29.10.2014); על כן, אקבע מתחם אחד לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, שאינן אלא פרשה אחת שאין לחלקה באופן מלאכותי למקטעים נפרדים.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

34. הערך החברתי המוגן שנפגע כתוצאה ממעשיו של הנאשם הוא הצורך להגן על שלמות גופם ונפשם של קטינים מפני ניצול, לרבות בדרך של פגיעה מינית; קטינים זכאים לילדות "רגילה", נעימה, מבלי שייפגעו פיזית או נפשית. ראו לעניין זה, למשל, את קביעת בית המשפט העליון בע"פ 5484/09 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 17.11.09):

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

"התכלית החברתית והמוסרית ביסוד דיני העונשין היא גם להגן על ערכי החברה ובראש ובראשונה על שלומם ושלמותם הגופניים והנפשיים של הקטינים חסרי הישע. העונשים שבית-המשפט גוזר על נאשמים צריכים לשקף את סלידתה של החברה מהמעשים המבחילים ולהרתיע כאמור עבריינים פוטנציאליים אחרים (ראו ע"פ 2677/06 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.4.2007); ע"פ 241/03 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.12.2005); ע"פ 6214/92 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.5.1993); ע"פ 77/92 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.12.1992)). ... תפקידו של בית-המשפט הוא להגן על ציבור הקטינים מפני עבריינות שבכוחה לטמא את גופם ולחלל את נפשם."

עוד ראו בעניין זה את קביעת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 7461/05 דדוש נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 4.6.2006):

"חומרתן הרבה של עבירות המין, בפרט כאשר מדובר בעבירות שבוצעו כנגד קטינים, הודגשה לא פעם בפסיקתו של בית-משפט זה. בהתאם, נקבע, כי יש להטיל על המבצע עבירות מסוג זה עונשים כבדים, כגמול למעשיו וכביטוי לסלידתה של החברה ממעשים אלו...".

בית המשפט העליון עמד, במסגרת ע"פ 9256/04 נוי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 10.8.2005), על החומרה שבביצוען של עבירות מין שנעשו תוך ניצול יחסי מרות, כך:

"המשותף לעבירות מין המתבצעות בניסיונות של ניצול מרות הוא במערכת היחסים שבין מבצע העבירה ובין קורבנה. קשר זה מאופיין ככזה ששותפים לו שניים שאינם שווים במעמדם ובסמכויותיהם, ואשר במסגרתו צד אחד נהנה מיתרונות יחסיים משמעותיים על פני הצד האחר. עם אלו יכולים להימנות יתרונות שבגיל, השכלה, מעמד, תעסוקה, יחסי משפחה, מצב נפשי ועוד. המחוקק ביקש אפוא למנוע מאנשים המחזיקים בכוח ובסמכות כלפי אנשים אחרים – ויהיו הראשונים מעסיקים, מפקדים, מטפלים או אנשים המצויים בעמדת סמכות אחרת – לעשות שימוש לרעה בכוח סמכותם כלפי אלו הנמצאים בעמדת נחיתות לעומתם, הכפופים להם או התלויים בהם, לצורך קבלת טובות הנאה מיניות. הוא ביקש למנוע ניצול בלתי הוגן של סמכות שיש בו כדי לעוות את אוטונומיית הרצון של הקרבן ולהכפיפה למאווייו של בעל הסמכות".

35. עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא ברמה נמוכה - בינונית. מחד גיסא, חומרת המקרה דנא נעוצה בפער הגילאים בין גלעד לקטינה, ובכך שזו פיתחה תלות רגשית גדולה בו, עד כדי כך שהיא האמינה שהוא האדם ש"הכי אהבה ביקום" ו"אף אחד לא דאג לה ואהב אותה כמוהו".

36. מאידך גיסא, המעשים המגוונים שביצע גלעד, כמתואר בכתב האישום המתוקן, רחוקים מרף חומרה גבוהה, והם על הצד הנמוך. על פי ההסדר אליו הגיעו הצדדים, הודה גלעד כי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

רוצה לומר, כי כתב האישום המתוקן אינו כולל, למשל, מגע באיברים אינטימיים, אין בו אקטים מיניים מובהקים או בוטים, וענין זה יש לו משקל נכבד בעת קביעת המתחם העונשי, והעונש בכלל. באותה נשימה יש לומר, כי שליחת התמונות על ידי גלעד, של איבר מינו, אל הקטינה, פעמיים, הן שמחייבות קביעה כי הפגיעה בערכים אינה ברף הנמוך, אלא מעבר לכך.

מדיניות הענישה הנהוגה

37. מצאתי, כי רובם המכריע של פסקי הדין אליהם הפנו הצדדים אין בו כדי לסייע לענייננו. עם זאת, ניתן ללמוד היקש מאלה:

▪ במסגרת ע"פ (י-ם) 16985-04-10 **בן יעקב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.12.2010), דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המערער נגד גזר הדין שניתן בענייננו. המערער הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בשלוש עבירות של מעשה מגונה תוך ניצול יחסית מרות, ונגזרו עליו, בין היתר, שנת מאסר לריצוי בפועל.

המערער הורשע בכך שכאשר שימש מורה לנהיגה של המתלוננת, שהיתה כבת 16, ואשר היתה חולה במחלה קשה, והוא מבוגר ממנה בכארבעים שנה, ביצע בה מעשים מגונים בשלושה מועדים שונים במסגרת שיעורי הנהיגה שהעביר לה; במקרה אחד נישק בצווארה ובפיה של המתלוננת, במקרה אחר משך את ידה וליטפה, ובמהלך חודש וחצי במהלך שיעורי הנהיגה נהג לגעת במתלוננת, לשחק בשערה, וללטפה בפניה ובידיה. המערער שם, כאמור, כפר במיוחס לו, לא הביע צער וחרטה, והתבטא במהלך המשפט כלפי המתלוננת בצורה בוטה.

בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המערער, ונימק זאת, בין היתר, בכך ש"מדובר במורה אשר ניצל את מרותו כדי לפגוע במתלוננת. חומרה יתרה נובעת מפער הגילים שבין המערער למתלוננת".

▪ במסגרת ע"פ (ת"א) 70379/00 **מדינת ישראל נ' סולומון** (ניתן ביום 2.7.2002), גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המשיב, בין היתר, לשישה חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. המשיב שם הורשע בבית המשפט המחוזי, לאחר קבלת ערעור המערערת נגד זיכויו בבית משפט השלום. המשיב הורשע בכך שכאשר שימש כמורה מחליף בבית ספר יסודי, ביצע מעשים מגונים בארבע מתלמידותיו שהיו בזמן ביצוע המעשים בנות 10-11, תלמידות כיתה ה'. המעשים המגונים התבטאו בכך שהמשיב ליטף את המתלוננות מעל לבגדיהן, ותפס בגופן כדי למנוע מהן להתחמק ממגעו. ביחס לכל מתלוננת ביצע המשיב את שביצע מספר פעמים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

בית המשפט המחוזי עמד על החומרה הגלומה במעשיו של המשיב, וציין כי "כאשר הערצה וחיבה מנוצלות לצורך ביצוע מעשים מסוג אלה שביצע המשיב, הדברים גובלים בציניות, לצד עצם העיוות, שעניינו ניצול יחסי מורה-תלמיד כדי לספק מאוויים פסולים... החומרה מתבטאת גם בכך שמדובר במספר מתלוננות ובמספר רב של מקרים, ולא באפיזודה חד פעמית".

בית המשפט המחוזי נימק את גזר הדין בכך שניתן משקל רב לעינוי הדין בעניינו של המשיב שם "עד כדי הכתבת רמת הענישה" (המשיב זוכה פעמיים בבית משפט השלום, וההליך המשפטי נמשך שלא באשמתו שנים ארוכות). בית המשפט המחוזי הוסיף כי "אלמלא עובדה זו – מן הראוי היה לשלוח את המשיב לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח לתקופה לא קצרה".

■ במסגרת ת"פ (קריות) 720/06 **מדינת ישראל נ' קדוש** (ניתן ביום 25.10.2010), הורשע הנאשם במעשים מגונים בתלמידתו, בעת ששימש כמורה לנהיגה שלה. המעשים המגונים התבטאו בכך שנשק לה על פיה, ובמקרה אחר לקח את ידה והכניס את אצבעה לתוך פיו ונשכה. בית המשפט השית על הנאשם, בין היתר, עונש של מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך שלוש שנים. בית המשפט קבע שהנאשם ביצע את המעשים מתוך צרכי ודחפיו, תוך מעילה באמון שנתנה בו תלמידתו, תוך ניצול זמינותה, וכשקיים פער גילאים גדול ביניהם ותוך ניצול יחסי המרות ביניהם. בית המשפט לקח בחשבון את התהליך הטיפולי שעבר הנאשם, ואת העובדה שכתב האיטום שם הוגש בשיהוי של למעלה משנה וחצי ללא הסבר סביר, ואת חלוף הזמן שעבר מאז ביצוע העבירה.

■ במסגרת ת"פ (ב"ש) 5783/05 **מדינת ישראל נ' חי** (ניתן ביום 18.3.2009), הורשע הנאשם בעבירה של ניסיון למעשה מגונה. הנאשם הורשע בכך שהסיע ברכבו את המתלוננת שהיתה במועד הרלוונטי כבת 15 וחצי, תלמידה בבית ספר בכיתה בה לימד הנאשם במגמת צילום, מביתה בבאר שבע לכיוון צפון, לאחר שהציע לה לנסוע עימו לצורך צילומים. הנאשם ניסה לבצע בתלמידתו מעשה מגונה בכך שאחז בפניה בכוח וניסה לנשקה על שפתייה. בית המשפט גזר על הנאשם, בין היתר, שלושה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בית המשפט קבע כי מעשיו של הנאשם נעשו תוך ניצול "יחסי חינוך" והוסיף כי ניצול מעמדו כמורה על מנת לייצר את הסיטואציה בה ניסה לבצע את המעשה המגונה, היא המקנה למקרה פן של חומרה. בית המשפט עמד על כך שהעבירה בוצעה על ידי הנאשם שהיה מורה של המתלוננת, וביניהם פער גילאים גדול, וכן בעובדה שהנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, וניסה להכפיש את המתלוננת, ולהציגה באור שלילי.

נסיבות הקשורות לביצוע העבירה

38. כמפורט לעיל, חומרת מעשיו של גלעד נעוצה בעיקר בפערי הכוחות והגילאים בינו לבין הקטינה, כאשר זו היתה כבת 16 בעת ביצוע העבירות, והנאשם היה כבן 35.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

בעניין זה, החומרה היא כפולה: ראשית, הנאשם שימש לא כמורה "סתם" של הקטינה, אלא כמחנך הכתה הישיר, על כל המשתמע מכך, אם לעניו יחסי המרות ואם בכלל. הקטינה ציפתה לקבל תמיכה אחראית, בוגרת ובטוחה מאת גלעד. חרף זאת, הנאשם ניצל את מעמדו ואת האמון שרכשה לו א', לצורך ביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן.

שנית, הקטינה במקרה זה, היתה מוחלשת יותר מקטינה "רגילה"; עולה מתסקיר קרבן העבירה, כי לקטינה לא היה דמות אב בעת הרלוונטית (ובכלל), ועל כן פיתחה תלות רגשית גדולה בגלעד, הבוגר ממנה. מצבה המשפחתי והנפשי של הקטינה לא הרתיעו את הנאשם מביצוע המעשים, והוא ניצל את מצוקתה על מנת לרכוש את אמונה.

39. הנזק שנגרם לקטינה כתוצאה ממעשיו של הנאשם פורט בהרחבה במסגרת התסקיר שהוגש בעניינה, ועלה גם מדברי אמה בבית המשפט. יצוין בעניין זה, כמפורט לעיל, שבעקבות הפגיעה שחוותה א' היא החלה לסבול מסימפטומים האופייניים לנפגעי תקיפה מינית כגון פלאשבקים, חלומות על הפגיעה, הסתגרות, התקפי בכי, פחד להסתובב ברחוב, חשש מגברים מבוגרים ועוד.

בתסקיר בעניינה של הקטינה נכתב כי היא חשה תחושות של אשמה ובושה, ולעיתים עד כדי איבוד הטעם בחייה. עוד עלה מהתסקיר, כי הקטינה חווה פחדים ביחס לעתיד, וחוששת שאם תתקרב לאדם "שיעשה לה טוב", הוא יפגע בה – כפי שעשה הנאשם.

40. הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם משפיע גם על אמה של הקטינה; מהתסקיר בעניינה של הקטינה, וכן מהמכתב שהגישה היא לבית המשפט, ביחד עם עדות אמה בבית המשפט, עלתה באופן מובהק הפגיעה גם במשפחתה של הקטינה, בפן הרגשי, הכלכלי והמשפחתי, כעולה מדברי אמה של א'.

41. ברי כי "הסכמת" הקטינה לביצוע המעשים המגונים וההטרדות המיניות אין בה ולא כלום, וזאת על פי החוק. החוק יוצא מתוך נקודת הנחה לפיה בנסיבות בהן מתקיימים יחסי ניצול תלות, מרות, חינוך, השגחה עבודה או שירות – הרי אין נפקות לשאלת ההסכמה. כך הדין וכך גם קבע בית המשפט העליון במסגרת בג"צ 4869/01 פלונית נ' הפרקליט הצבאי הראשי (ניתן ביום 14.4.2002), והדברים שם יפים לענייננו, בשינויים המחויבים:

"...יש להבחין בין קיומה של הסכמה טכנית לקיום יחסי-מין לבין תוקפה המשפטי של הסכמה זו בהקשרים שונים, ובכללם ההקשר הפלילי. האיסורים הפליליים במשפטנו, דוגמת הוראת סעיף 346(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 הקובעת עבירה פלילית של בעילה אסורה בהסכמה תוך ניצול יחסי מרות ביחסי עבודה או בשירות, משקפים עמדה המתמקדת באיתור מקרים שבהם הקשר המיני בין הצדדים היה תוצאה של ניצול אחד הצדדים את פער הכוחות בינו לבין הצד האחר..."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

42. במקרה דנא, העובדה כי "הסכמת" הקטינה לאו הסכמה היא, עלתה כחוט השני מהתסקיר בעניינה, שם תוארה השפעתו הרבה של הנאשם על רצונה החופשי של הקטינה, והעובדה שהיתה תלויה בו, רגשית, באופן מוחלט.

43. יש לתת אף משקל לעובדה שאין המדובר במקרה חד פעמי, אלא בתקופת זמן, ובמספר שיחות ומפגשים שהתקיימו בין גלעד לקטינה, משך מספר חודשים, במסגרתם ביצע בה את המעשים המגונים וההטרדות המיניות.

44. עוד לקחתי בחשבון את העובדה שגלעד מחק מן הטלפון הנייד שלו התכתבויות ותמונות שנשלחו במסגרת ביצוע העבירות, על מנת לשבש את החקירה.

45. לאור האמור לעיל, אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנא, לכל העבירות, נע בין שבעה חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד שמונה עשר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בשולי פרק זה, אין מנוס מלומר, נוכח הפער בין המתחם העונשי שנקבע, לבין המתחמים שביקשה התביעה לקבוע, גם במצטבר ועל הצד הגבוה, כולם, הוצעו על ידה כאילו לא תוקן כתב האישום המקורי מעולם, או למצער - כי אין המדובר בתיקון משמעותי או דרמטי, שעה שהעובדות מלמדות אחרת לגמרי.

ד. העונש הראוי לגלעד

46. גלעד נטל אחריות על מעשיו, הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, ובכך חסך לא רק זמן שיפוטי יקר, אלא בעיקר את שמיעת עדותה של הקטינה בבית המשפט, מהלך שעלול היה לצלקה עוד יותר.

47. הנזקים שנגרמו לגלעד ולמשפחתו מביצוע העבירות לא יכולים להיות שנויים במחלוקת. גלעד, אשר שימש כמורה במשך למעלה מעשור, איבד את מטה לחמו, ומאז הוא מתקשה לשוב למעגל העבודה. ברי כי הנאשם לא ישוב עוד לשמש דמות חינוכית, ולמעשה עתידו המקצועי, של מי שהיה מורה מצטיין - לוט בערפל. אשתו של גלעד סיפרה על הקושי הרב שמשפחתם חווה, וחוותה, כתוצאה מהאירועים נשוא כתב האישום – מבחינה כלכלית, מקצועית ומשפחתית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

48. מתסקיר שירות המבחן בעניינו, עלה כי גלעד מנהל אורח חיים נורמטיבי, בדרך כלל, נעדר עבר כל פלילי, נשוי ואב לילד בן ארבע.

49. אשר לרקע ביצוע העבירות, ציין שירות המבחן כי הנאשם היה בתקופה משברית בחייו, והוא תאר תחושות של בדידות וריקנות, אשר ניסה להתמודד איתן באמצעות שיחות והתכתבויות עם תלמידיו. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכך שהקשר עם התלמידים הסב לו תחושת ערך וחיזק את ביטחונו העצמי.

50. גם בחוות הדעת מאת מרכז "התחלה חדשה" שהוגשה מטעם ההגנה, תוארו הגורמים האפשריים שהביאו את הנאשם לבצע את המעשים נשוא כתב האישום המתוקן, כך: "ניתן להעריך כי ישנם תכנים טראומטיים מתקופת הצבא שמעולם לא עברו עיבוד רגשי. כמו כן, הרצון לעשות חוויה מתקנת לתקופת נעורו בה התמודד עם דיכאון ומצוקה רבה דרך תלמידיו ולהיות דמות משמעותית שרואה את תלמידיו ומצוקותיהם. בנוסף, התאבדות הנערה, בת משפחה, שנתיים קודם לכן, היוותה ככל הנראה קרקע לדאגה וחרדה לצורך בדאגה לתלמידים בני גילה. עוד ניתן להצביע על תקשורת לקויה בינו ובין זוגתו, לחצים על רקע נסיונם להרות והתמודדותו עם הפרעות קשב וריכוז משמעותיות...".

51. מעבר לעובדה שהעבירות נשוא כתב האישום היו אפיזודה פלילית יחידה בחייו של הנאשם, והגורמים לה פורטו לעיל, הרי שהוא השתלב כמעט באופן מיידי בטיפול המותאם למצבו. על כך להלן.

52. הנאשם לקח (ולוקח) חלק בטיפול, הן במסגרת שירות המבחן, והן באופן פרטי. מתסקיר שירות המבחן עלה כי ביום 5.9.2017 הוטל על הנאשם צו פיקוח מעצר לתקופה של שישה חודשים, אשר הוארך והסתיים ביום 5.6.2018. במהלך תקופת הפיקוח, הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן, וביום 15.10.2017 שולב בקבוצה טיפולית המיועדת לעצורי בית שהואשמו בעבירות מין. עם סיום הטיפול בקבוצה, בחודש אפריל 2018, שולב הנאשם ביום 27.5.2018 בקבוצה טיפולית ייעודית נוספת לעברייני מין במסגרת שירות המבחן.

שירות המבחן המליץ על שילובו של גלעד בטיפול פרטני ייעודי לעברייני מין, בנוסף לטיפול הקבוצתי בו הוא לוקח חלק. כמו כן, במקביל לשילובו בקבוצה הייעודית לעברייני מין, פנה הנאשם מיוזמתו לקבלת טיפול פרטני מטעם משרד החינוך, והן למרכז "התחלה חדשה".

53. עולה מן האמור לעיל, כי גלעד לוקח חלק בקבוצות טיפוליות במשך חודשים ארוכים, הן מטעם שירות המבחן, והן באופן פרטי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

54. לא נעלמה מעיני טענת התביעה לפיה לקיחת האחריות על ידי הנאשם אינה "שלמה" וכי האמפתייה שלו לקטינה אינה מלאה; אמת, נכון הדבר, ויתכן שחלק בלתי מעובד או שאינו רציונאלי, אצל גלעד, "כועס" על הקטינה, מפאת הגעתו אל ספסל הנאשמים, נוכח ה"הדדיות" ("הדדיות" הנתונה במרכאות כפולות ומכופלות, שאינה הדדית כלל וכלל) ב"יחסים" ביניהם.

אולם, למקרא חוות הדעת והתסקירים, גלעד עבר כברת דרך נאה, ונראה שלא רק חרטה וצער יהיו מנת חלקו, אלא תחלחל לקרבו גם אמפתייה לקטינה. יותר מרמז לכך ניתן היה לשמוע במילתו האחרונה של גלעד, אשר ניכרו בהם כי נאמרו מן הלב, שעה שלקח אחריות מלאה על מעשיו, והצהיר – קבל עם ועדה – כי אין לקטינה שום "אשמה", יד או רגל, באירועים אותם חותם גזר דין זה.

55. נאשם אשר משתף פעולה בקבוצות טיפוליות ייעודיות באופן מלא, כן, ולאורך זמן, והוא מדגים התקדמות בתהליך הטיפולי, הרי שבהחלט ניתן לומר שסיכויי שיקומו טובים.

56. ברי כי שיקום של עברייני, וממילא שיקום בעבירות מסוג זה, עלול להיות תהליך איטי ומורכב, אולם לטעמי קצב איטי אינו מעיד בהכרח על טיב ההליך הטיפולי, ונראה כי קיימת התקדמות חיובית בעניינו של הנאשם כאן. הדבר נכון ביתר שאת שעה שמעריך המסוכנות סבר שהמסוכנות הנשקפת מהנאשם לרצידיביזם מיני היא נמוכה-בינונית, ואף לשיטתו "חשוב מאוד כי ימשיך בתהליכים הטיפוליים אותם החל".

57. הממונה על עבודות שירות אף הוא היה ער לחשיבות המשך הטיפול בנאשם, וכתב זאת באופן מפורש בחוות דעתו. הממונה הדגיש כי הנאשם – אם יישלח אליו – ישולב במקום השמה שיאפשר את המשך ההליך השיקומי.

58. אל כל אלה מצטרפות חוות הדעת הפרטיות מאת ההגנה.

59. דודיאן, מאת מרכז "התחלה חדשה" – ממש כמו שירות המבחן - המליצה בחוות דעתה שלא להשית על הנאשם ענישה של מאסר לריצוי בפועל, ולשיטתה עונש מסוג זה "עלול לגדוע את ההליך הטיפולי ואף לגרום לרגרסיה במצבו הנפשי וכן בתובנות הטיפוליות שהוגשו עד כה...".

דודיאן הוסיפה כי המחירים האישיים והמשפחתיים ששילם גלעד בעקבות ביצוע העבירות, כמו גם ההליך המשפטי, מהווים אף הם גורם מרתיע עבורו שלא לשוב ולבצע עבירות נוספות.

60. שבתאי תאר בחוות דעתו את ההקדמות של הנאשם בטיפול, והביע את אמונו בהצלחת השיקום, כך: "אורי התחיל את הטיפול במצב רגשי ועם יכולת ירודה לפתרון בעיות ומימוש צרכים רגשיים ולאורך הטיפול חלה התפתחות ניכרת ביכולות אלו, והתקדמות מהותית בתפיסות עולמו ובכישוריו האישיים והבינאישיים... אני משוכנע שלאורי יש את הכוחות הראויים לא רק להתבוסס ברגשי אשמה וצער על העבר אלא גם לאסוף כוחות ולשקם את עצמו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

על מנת לבנות עתיד טוב יותר בכל רבדי החיים ויש חשיבות לאפשר לו את המשך האפיק השיקומי והטיפולי בנושאים אלו בעתיד".

61. הנה כי כן, המשך ההליך הטיפולי של הנאשם יקדם את שיקומו, ופשיטא בעיני שהוא עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי, לפיו ישוב גלעד אל הקהילה, כאחד האדם, במגבלות הנדרשות על פי הדין והשכל הישר.

62. בעניין ההלימה עם האינטרס הציבורי, ראו למשל את קביעת בית משפט מחוזי (חיפה) שקיבל את ערעורו של אחד, מוסא דארי (עפ"ג 55303-03-17 **דארי נגד מדינת ישראל**, פורסם במאגרי המשפט ביום 17.5.17) נגד מאסר בפועל שהושת עליו, תוך שהוא מסתמך, בין היתר, על דוח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (ועדת דורנר, פורסם בנובמבר 2015, להלן: "דוח ועדת דורנר"). כך כבוד השופט, סגן הנשיא (כתוארו אז) שפירא, באותה הפרשה:

"אדגיש כי שיקולי השיקום אינם רק שיקולים בעניינו של הפרט, אשר מולם נבחן האינטרס הציבורי. שיקולי שיקום הם חלק מהאינטרס הציבורי שעניינו במציאת הדרכים הנכונות והיעילות להפחתת הפשיעה. בהקשר זה, ראוי להביא בחשבון, במסגרת מכלול השיקולים, את ההמלצות שפורטו בדו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים... המלצות המבוססות, בין היתר, על מחקרים בתחום הקרימינולוגיה. עניינו של דו"ח הועדה בנתונים שיש להביא בחשבון לצורך מימוש עקרונות הבניית שיקול הדעת לקביעת הענישה הראויה בהתאם להוראות חוק העונשין.

דו"ח ועדת דורנר קובע כי אין טעם בניסיון לקדם את ההרתעה באמצעות הרחבת השימוש במאסרים או באמצעות שימוש במאסרים ממושכים יותר. הדו"ח מצביע על כך שבמקרים המתאימים, שיקום בקהילה באמצעות ענישה שונה בין עבודות שירות לצווי מבחן ושירות למען הציבור צפוי להפיק תוצאות טובות יותר מאשר שימוש נרחב יותר במאסרים. (ההדגשות לעיל, ובכל ציטוט אחר בהמשך – הן שלי; ש.ב.).

63. גם בקרב מלומדי המשפט נשמעה דעה דומה. כך למשל במסגרת המאמר "ההשלכות הצפויות לעונשי מוצא", מאת הפרופ' אורן גזל-אייל וד"ר רותי לזר, חוקים ג' 2011, 97-41, בעמוד 71, נכתבו הדברים הבאים:

"... ספרות מחקרית ענפה מצביעה על ההשלכות האישיות והחברתיות השליליות של מאסר. מחקרים מצביעים על אימוץ תרבות עבריינית ודפוסי התנהגות אנטי – חברתית בשהות בכלא, דבר המוביל להדרתם של האסירים מהחברה עת הם משתחררים ממאסר והישנות ההתנהגות העבריינית. עוד מצביעה הספרות על השפעות שליליות אישיות קשות, מלבד אבדן החירות, המכונות "מכאובי מאסר", כדוגמת אבדן האוטונומיה והשליטה, אבדן הביטחון האישית, הדחייה החברתית; התיג החברתי השלילי; הניתוק מהמשפחה, מהחברים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

וממקום העבודה; החסכים החומריים והמיניים; החיים במחיצת אנשים זרים. השפעות אלו לא רק מקשות על שיקום האסיר עת הוא משתחרר ממאסר ועל השתלבותו בחברה, הן מהוות נתיב כמעט ודאי למועדות לפשיעה".

64. אני סבור כי כל האמור לעיל רלוונטי באשר לשאלת שליחתו של גלעד אל בית הסוהר. אין בכך טעם, לדעתי, שכן הלה הורתע, באופן אישי, הוא עלה על דרך המלך השיקומית, ומאסר בפועל – בנסיבותיה של פרשה זו – אינו מחויב המציאות.

אני מוצא, כי כליאתו של אדם בן 37, נטול עבר פלילי זולת המקרה דנא, אשר אין לחובתו תיקים נוספים, שהודה במיוחס לו, הביע חרטה, ונרתם באופן מלא להליך שיקום מורכב וארוך; ביחד עם העובדה שכל גורמי הטיפול, ציבוריים ופרטיים כאחד, **תמימי דעים** בכך שיש לאפשר לו להמשיך בהליך אשר הוא נמצא בעיצומו – אין בה כדי לשרת את האינטרס הציבורי.

לא למותר לציין עוד, בפן זה, את גישתה האצילית ממש של הקטינה א', אשר גם מבעד לדבריה הכואבים, שפילחו את חלל אולם בית המשפט, הטעימה, לא פעם (גם בעל פה וגם במכתבה), כי לא שמה לנגד עיניה כמטרה להעניש את גלעד או לנקום בו.

מן הראוי, איפוא, כי גלעד, עת הוא לומד שיעור באמפתיה, יעיין בדבריה ובגישתה של א', כאמור לעיל.

65. עוד חשוב לציין, בהמשך להערתני על כי התביעה טענה לעונש כאילו לא תוקן כלל כתב האישום, כי העבירות בהן הודה הנאשם, במסגרת הסדר הטיעון על דעתה של המדינה, אינן ברף החומרה הגבוהה בסוג זה של עבירות. ברי, כי לולא כתב האישום היה מתוקן לקולא באופן שבו תוקן, הרי שגלעד היה מוצא עצמו מאחורי סורג ובריח, ולא דווקא לתקופה קצרה.

66. טרם אחתום את גזר הדין, שומה עלי למלא חוב כלפי הקטינה, א'.

אמה של הקטינה ביקשה, במפורש, כי בית המשפט יבהיר לה, לקטינה, כי אין היא אשמה, כהוא זה, במעשים, בכתב האישום, ב"יחסים", ובכל הקשור לפרשה זו. הדבר עלה במפורש במכתבה של האם לבית המשפט, מתסקיר קרבן העבירה, ואף מדברים שנכתבו ביחס לתחושתה של הקטינה עצמה, למרבה הצער.

67. אין לך משימה פשוטה מזו, בנסיבות הענין.

ראשית, הרי מדובר בבקשת הבהרה למה שאין בהיר וברור ממנו. כשם שאין צורך להכביר מילים או הסברים על כך שהשמש זורחת במזרח ושוקעת במערב, הרי שכך הם פני הדברים כאן: גלעד הוא הנאשם, הבלעדי, היחיד, ואילו הקטינה – היא הקורבן, במאת האחוזים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

כאשר בצד אחד של המתרס עומד גבר בן 37, בעל נסיון חיים תואם, וכזה שיש לו מרות וסמכות על קטינה, ואילו מצידו השני עומדת נערה שברירית, שהיא לקראת בגרות, כולה תמימות וטוהר, הרי שזה - "לא כוחות". אין כאן אשם "בעיקר" ואשמה "חלקית". האשמה, היא כולה, רובצת לפתחו של גלעד. נקודה.

68. שנית, גלעד עצמו, במילתו האחרונה, אמר בדיוק את הדברים הללו. גם הוא, מי שביצע העבירות נגד א', יודע אל נכון, ולו בדיעבד, כי הוא – ורק הוא – האשם.

אני מאמין לגלעד כי אמר את הדברים הללו לא רק כדי שינעמו לאוזני בית המשפט. תדע איפוא א', כי היום, לפחות היום, גם גלעד עצמו יודע, מודה, כי לא דובים ולא יער, לא "יחסים" ולא "הדדיים", כי אם עבירות פליליות, שכולן, מא' ועד ת' – הן לפתחו, הן שלו, בלבד.

69. ואף זאת: הקטינה הלינה במכתבה לבית המשפט, אגב הצגת הסדר הטיעון ותיקון כתב האישום לקולא, מהלך לו התנגדה, כי "היא צריכה להגן על השם שלי, על האמת שלי".

אומר לך א', כי טעות בידך.

אין את צריכה להגן על שמך, הוא נותר ללא רב; אין את צריכה להגן על האמת שלך, שהרי לעולם תדעי את, ולא רק את, את האמת לאמיתה.

הרשי לי, בשם עולם המשפט, עולם סבוך, על רבדיו, נציגיו, כלליו, דיני ראיותיו, ויתר פיתוליו, להתנצל ולהסביר: יכול שלעיתים לא תמיד יוצאת האמת, כולה, אל האור, ואפשר שלא תמיד נעשה הצדק, לפחות עד תום, וזה טיבו המאכזב, לפעמים, של עולם המשפט.

אולם, חלילה לך מלהרשות לעובדה שעולם המשפט אינו מושלם, ויש לו פגמים וחסרונות, להשפיע עלייך, או על האמת שלך.

בסופו של דבר, כתב האישום – ולא משנה כיצד תוקן ומדוע, ההודאה, ההרשעה, בקשת הסליחה של המורשע במילתו האחרונה, העונש, כל אלה – חייבים לשמש לך כמקפצה להמשך, שהרי כל החיים לפניך.

70. לאחר כל הדברים האלה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שבעה חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות, הכל כאמור בחוות דעתו של הממונה מיום 2.5.19; הנאשם מוזהר למלא את המוטל עליו כדבעי, שאם לא כן הוא עלול להיענש באורח חלופי, מאחורי סורג ובריח. הממונה יתבקש לקבוע מועד חלופי תחת המועד המקורי, שכבר חלף עבר לו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13745-07-17 מדינת ישראל נ' גלעד

ב. ששה חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא בהם אלא אם יבצע עבירת מין תוך 36 חודשים מהיום.

ג. שלושה חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא בהם אלא אם יבצע עבירת שיבוש מהלכי משפט תוך 36 חודשים מהיום.

ד. פיצוי למתלוננת, הקטינה, בסך של 12,000 ₪, אשר ישולם תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"א אלול תשע"ט, 11 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.

שמאי בקר, שופט